

At Steffen Steffensen
Tegninger af V. Sandström

Aldrig, så længe Jens Nødergård levede, kunne han glemme unggildet omme hos Lars Østerby det år, han og Grete blev kærestere, — den aften da hans vankelvorne og uligevægtige sind og hans ilsindethed på et hængende hår havde slået alt i stykker. — Hvor mærkeligt det end kunne forekomme nu bagefter, påstod man, at det var den samme ilsindethed, der bragte det hele i lave igen, så den omtumlede skude støt og sikkert kunne glide i havn.

Endnu som gammel mand de mange år efter huskede han det hele ganske nøje.

Jens var en råkold, regnfuld februaraften på vej om til Lars Østerbys gård, hvor byens unge den aften var

samlet til gilde. Han småfrøs og var egentlig slet ikke oplagt; — et muntert gilde gik han aldrig af vejen for, selv om det kunne vare til ud på morgenstunden, men der var sket noget i ugen før — ved et gilde akkurat som det, han nu var på vej til — der plagede sindet og ikke ville lade ham i fred.

I høj stemning var han den aften gået til gården, hvor festen skulle holdes; han vidste nemlig, at Grete kom, — Grete som hans gamle forældre med påfaldende ihærdighed og i en bestemt hensigt til enhver tid drog frem som et eksempel på dygtighed og ærbarhed, og som han også var kommet til at synes om. — Men yderst elendig var han gået derfra et stykke ud på natten.

Sært nok, at det havde kunnet røre ham så dybt, at Grete den aften lod sig bedåre af gårdens forkarl, den store Ole! — Det var synd at sige, at ungdommen ellers var så nøjeregående med den slags; Grete havde da heller ikke lovet ham

noget, og måske mente hverken hun eller Ole noget alvorligt dermed. — Men både under legen og dansen bagefter oppe i storstuen havde Jens følt sig skubbet til side, og det var altså mere, end han havde kunnet tåle.

Det var derfor i mørke tanker, han nu gik gennem Lars Østerbys port og så de oplyste storstuevinduer, hvorfra tågestøtter strakte sig ud over gårdspladsen og tegnede rudernes firkanter på stenbroen, mens det hende på trappestenen plaskede dryp i dryp fra tagskægget. — Nej, der var ikke spor, der trak, han gjorde vist klokest i at vende om igen og gå hjem og i seng.

Skammeligt nok! — At han sådan skulle gå glip af en glad aften, — dem han både i travle høstdage og i regnfulde pløjedage om efteråret havde længtes imod og set hen til med forventning! — Skulle han virkelig lade sig påvirke som et kvindfolk og give sig sine følelser i vold? — Nej, om han ville!

Blodet fo'r ham pludselig til hovedet; al hans forsagthed var med eet som blæst bort, og han knyttede hænderne og halvvejs løftede dem som til angreb mod en usynlig fjende. — Kunne Grete nøjes med ham, den anden, skulle det virkelig ikke røre ham. Nu ville han more sig, og det netop i hendes nærværelse; han ville sætte hårdt imod hårdt og ikke vise blødagtighed.

Og Jens havde da også taget fat med fynd og klem. — Allerede da spillemanden spillede op til den første dans, havde han grebet den tykke Ane, der ellers gerne sad og varmede bænke, og det første par timer havde han uafbrudt holdt hende til ilden. Sveden drev, støvet rejste sig, og han havde følt sig som aftenens helt, når han under dansen i overgiveness kådhed skiftevis stampede i gulvet og knaldede en knytnæve i loftet; — parret havde været festens midtpunkt.

Men så optaget havde han været, at han ikke havde lagt mærke til, at Grete, som han først på aftenen af og til havde sendt hoverende blikke, ganske stille var forsvunden. — Først da de senere under festen sad ved et solidt måltid, fandt han på at se sig om efter hende; det interesserede ham at se, hvordan hun tog situationen.

Jens blev iskold over hele kroppen, da han var klar over, at hun var borte, og han lagde knap mærke til, hvad Ane ved hans side sludrede om, eller hvilke overgivne kådheder, der

blev ført frem i nabolaget. — Så snart måltidet var forbi, rejste han sig og forsvandt ud i gården.

Øvre ved stalddøren, hvor mørket var tættest, blev han et øjeblik stående som for at besinde sig på, hvad han skulle gøre. Den underlige slaphed, han alt for godt kendte, havde igen overlistet ham oven på de voldsomme anstrengelser. — Nu så han Ane stikke hovedet ud af forstuedøren derovre, først så hun sig spejdende omkring, så vovede hun sig om-sider ud mellem vandpytterne og satte som efter en pludselig indskydelse kursen tværs over gårdspladsen, lige over mod ham. — Som en skygge gled han ind gennem stalddøren, famlede sig frem mellem rækker af gumlende køer og forsvandt ud ad døren i staldens modsatte ende.

Han var i sin bedrøvelige sindstilstand nået omtrent halvvejs hjem, da han pludselig gik i stå. — At sådan en tøs da også skulle volde ham al den fortræd! Det måtte ikke ske flere. — Snarest muligt, — ja endnu denne aften, — skulle hun få besked, og hans egne forældre med for resten. — Hvad hjælp hendes mange gode egenskaber, som de altid pukkede på, og den omstændighed, at han godt kunne lide hende, når hun ikke var til at stole på alligevel!

Jens satte sig igen i bevægelse, men nu var gangen fast og ryggen rank. — Han ville først give dem besked derhjemme, hvis de da var oppe endnu, og derefter opsøge Grete, hvor hun så end var at finde.

Der var lys i sovekammeret, og skygger bevægede sig hen over gardinet, da han nåede ind på gårdspladsen, — altså var hans forældre ikke gået til ro endnu.

Alligevel blev det ikke til noget med alt det, han havde forberedt og egentlig var uhyre godt oplagt til at føre frem. — Hans far, den gamle nedergårdmand, var i færd med at trække uret op, og hans mor sad allerede på sengekanten iført nat-trøje, men på deres ansigter så han, at der var et eller andet usædvanligt på færde.

Havde han ikke mødt Grete? — Hans far vendte sig halvt om og så bistert på ham. — Det var ellers mærkeligt, for hun var nylig gået; — hun havde siddet inde hos dem hele aftenen og grædt. — Og han forstod vel nok, hvad hun havde grædt over, sådan som han havde båret sig ad, — at han ikke skammede sig!

Var det virkelig undgået hans opmærksomhed, at Grete

holdt inderlig af ham og ikke tålte den slags! — Stemmen tog til i styrke, og de sidste ord blev stødt frem, så det rungede under loftet.

Jens var blevet stående indenfor døren; han slog øjnene ned og sagde ikke et ord til alle de bebrejdelser, der regnede ned over ham. Heller ikke da hans mor rejste sig og talte stiltfærdigt og fortroligt til ham, lykkedes det ham at få et ord frem om Grete og den store Ole og alt det, der var sket ugen før.

Det havde altså været tankeløshed fra Gretes side, hun holdt virkelig af ham, og han var sådan set gået grundigt i vandet! Han følte sig rådvild og ganske hjælpeløs og kom egentlig først til sig selv, da han igen mærkede sin fars faste blik hvile på sig og hørte hans barske stemme.

»Se nu at få sagen bragt i orden igen, så snart du kan! — Grete er vel gået hjem, men du kan nok nå at få talt med hende endnu i aften, når du går der om med det samme.«

»Grete er slet ikke gået hjem,« lød det pludselig inde fra stuen, hvor tjenestedrengen sov i slagbænken, »hun gik ud ad vejen til Vestermarken. Jeg mødte hende, da jeg for lidt siden vendte hjem fra et besøg hos min mor.«

Vejen til Vestermarken! — Vestermarken med de øde kærstrækninger og — mergelgraven! — Jens fo'r pludselig sammen og stod et øjeblik som forstenet. Han så i tankerne det dybe, lerede hul med det grumsede vand, og beretningerne om uhyggelige hændelser fra tidligere tider stormede ind på ham. Men i næste øjeblik rettede han ryggen, og det så ud, som voksede han et par tommer. Hans øjne fik igen deres glans, og inden de forbavsede forældre rigtig fattede, hvad drengen havde sagt, var Jens forsvunden gennem døren; et par tunge støvletråd dundrede over gårdspladsens stenbro, så var han borte, — forsvunden gennem porten.

Havde Grete forladt byen og var gået ad Vestermarken til? — Men hvad ville hun dog der? — De to gamle så på hinanden, indtil sammenhængen omsider også begyndte at gå op for dem; så kaldte de på drengen for at få nøjere besked.

Og alt imens løb Jens vesterud af byen; aldrig i sine dage havde han løbet, som han løb nu. — Med voldsom kraft satte han fra i springene, og hver gang var det, som om han svævede i luften længe, før de tunge skaffestøvler igen nåede jorden med gungrende klask. — Brystet gik som en blæse-